

SMITTEVERN NYTT

April 2014

Multiresistente bakterier – VRE Håndtering av vankomycinresistente enterokokker (VRE) ved norske sykehjem/ i primærhelsetjenesten

Begrenset og riktig bruk av antibiotika bidrar til å forebygge at resistente bakterier selekteres frem. Smittevern tiltak, inkludert restriktiv bruk av antibiotika, forebygger videre spredning av resistente bakterier mellom mennesker.

Pasienter innlagt i helseinstitusjoner er mest utsatt for alvorlige infeksjoner med resistente bakterier. Spredning av antibiotikaassistente bakterier mellom personer forebygges gjennom aktiv prøvetaking, bruk av smitteisolering og andre smittevern tiltak som forsterkede basale smittevernrutiner. Kilde: Folkehelseinstituttet, Råd om antibiotikabruk og smittevern i primærhelsetjenesten; [her](#)

Informasjon om VRE

VRE står for vankomycinresistente enterokokker. Enterokokker er en gruppe bakterier som normalt finnes i tarmen hos mennesker og dyr. De vanligste artene i slekten *Enterococcus* er *E. faecalis* og *E. faecium*.

Enterokokker kan i stor grad være resistente mot ulike typer antibiotika. Samtidig resistens mot vankomycin og andre typer antibiotika gir en betydelig redusert mulighet for effektiv behandling av infeksjon.

Det er normalt å være bærer av enterokokker i tarmen. Bærerskap kan være langvarig og det er i dag ikke mulig å fjerne bakteriene fra tarmen med behandling. Enterokokker forårsaker imidlertid sjelden sykdom. Dersom infeksjon oppstår, skjer det først og fremst i urinveiene. Enda sjeldnere kan bakteriene gi alvorlig infeksjon, eksempelvis sepsis. Pasienter med betydelig svekket infeksjonsforsvar er mest utsatte for å få alvorlig enterokokkinfeksjon. At enterokokkene har blitt resistente mot vankomycin betyr ikke nødvendigvis at de er mer sykdomsfremkallende enn andre enterokokker.

Hovedreservoaret for VRE i helseinstitusjoner er i tarm hos koloniserte personer. Smitte skjer fekalt-oral. Oftest foregår smitteoverføring mellom mennesker via kontakt med kontaminert hud og ulike kontaminerte overflater i pasient- eller behandlingsrom. Grad av smittespredning avhenger av VRE-mengden i tarmen, etterlevelse av iverksatte smittevern tiltak samt pasienters mottakelighet for smitte.

Prøvetaking for VRE i sykehjem

På sykehjem bør nye beboere undersøkes for VRE dersom de har vært innlagt på helseinstitusjon i utlandet de siste 12 måneder, og VRE-status er ukjent.

Smitteoppsporing ved uventet funn av VRE

- Ved funn av VRE hos inneliggende pasient tas prøve av alle inneliggende pasienter på samme avdeling.
- Dersom det blir funnet flere tilfeller av VRE på samme avdeling, utvides prøvetakingen til andre avdelinger der VRE-positive pasienter i løpet av nåværende opphold har vært innlagt.

- Det er ikke anbefalt å ta prøver av personalet.

Kontrollprøver

Som hovedregel er det ikke nødvendig å ta kontrollprøver av en person som har fått påvist VRE. En eller flere negative kontrollprøver utelukker ikke kolonisering, og personen må anses å være kronisk kolonisert.

Diagnostikk uten kjent pågående utbrudd i helseinstitusjon

Siden hovedreservoaret for smitte er pasientens tarm, benyttes dyrkning av VRE fra rektal-pensel som metode til å vise kolonisering. Ved infeksjon tas prøve fra infeksjonssted.

Meldingsrutiner

Medisinsk mikrobiologiske laboratorier skal melde alle nye laboratoriediagnostiserte tilfeller, både infeksjon og kolonisering med VRE, til MSIS ved Folkehelseinstituttet. Behandlende lege skal sende melding til MSIS, Folkehelseinstituttet og kommunelegen med vanlig MSIS meldingsskjema.

Tiltak mot spredning av VRE på sykehjem og andre helseinstitusjoner i primærhelsetjenesten

- VRE-positive beboere bør ha enerom med eget toalett. Det er ingen restriksjoner på beboerens bevegelser, samvær, aktivitet og besøk. Smittespredning forebygges med nøye opplæring i og etterlevelse av basale smittevernrutiner.
- Beboere og besøkende instrueres i håndhygiene.
- Det bør utføres hyppig renhold på rom som brukes av VRE-positive beboere. Det er spesielt viktig med hyppig renhold og desinfeksjon av seng, nattbord og annet inventar og utstyr i beboerens nærhet, samt bad og toalett.
- Infeksjon med VRE eller diaré, enterostomi, sår med mye sekresjon hos VRE-bærere øker risikoen for smittespredning. I enkelte slike tilfeller kan det derfor være nødvendig med modifiserte smittevern tiltak. Ta kontakt med smittevernpersonell ved tvil om nødvendige smittevern tiltak.

Tiltak mot spredning av VRE i helsetjenester utenfor sykehus og sykehjem

I helsetjenester utenfor sykehus og sykehjem forebygges spredning av VRE gjennom å etterleve basale smittevernrutiner. Dette er inngående beskrevet i Smittevern boka på nett.

Kilder:

- Folkehelseinstituttet, Antibiotikaassistens/ Microbespesifikke tiltak; Råd om antibiotikabruk og smittevern i helsetjenesten; [her](#)
- [FHI; Håndtering av vancomycinresistente bakterier \(VRE\) i norske sykehus og sykehjem](#)
- [FHI; Smittevern boka; 09 Basale smittevernrutiner i helsetjenesten](#)
- [FHI; Isolering av pasienter med smittsom sykdom](#)
- [Helsedirektoratet; Nasjonale faglige retningslinjer for antibiotikabruk i primærhelsetjenesten](#)

